

Sovemiljø og sovende børn i dagtilbud i Aabenraa Kommune

Retningslinjer udarbejdet af Sundhedsplejen og Dagtilbud april 2024

På baggrund af diverse retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen har Aabenraa Kommune udarbejdet disse retningslinjer vedrørende sovemiljøer og sovende børn i dagtilbud. Retningslinjerne gælder for alle dagtilbud, såvel kommunale som selvejende og private institutioner, dagplejen og private pasningsordninger.

Sove ude eller inde

Der er i Danmark tradition for, at små børn sover ude. Der er ikke sundhedsfagligt belæg for, at det er bedre at sove ude end i et velventileret rum med en tilpas temperatur.

Børn må ikke sove ude, når temperaturen er under minus 10 grader.

Spædbørn, for tidligt fødte børn og børn, der lider af astmatisk bronkitis, kronisk mellemørebetændelse eller hjertesygdom, er særligt udsatte og bør ikke sove ude i koldt og tåget vejr. Børn under 1 år og specielt spædbørn under ½ år er særligt udsat for kuldepåvirkning.

Vær opmærksom på sovestedets placering, isolering og barnets påklædning og hold hyppigt opsyn med barnet, hvor bl.a. barnets kropstemperatur vurderes løbende.

Soveseler

Soveseler skal opfylde den europæiske sikkerhedsstandard EN 13210:2004 og være godkendt af Varefakta og mærket VAREFAKTA. Ingen sele kan anses for at være helt sikker, hvilket støtter behovet for tilsyn/overvågning. Selernes korrekte montering kontrolleres før hver soveperiode af dagplejer/personale. Inden barnet forlades, kontrolleres spænder/lynlås i selen for slitage/korrekt funktion. Udskift seler, der er mere end 5 år eller vurderes som slidte.

Ved brug af seler i barnevogne i legestuer, som bruges af forskellige børn, kontrollerer dagplejeren selen før ibrugtagning og tilpasser selen til det enkelte barn.

Vågne børn i sele bør ikke være alene og uden opsyn.

Brug af seler, når børn sover

Det anbefales, at børn, der sover i barnevogn/krybbe, fastspændes i sele. Børn skal tilses regelmæssigt under søvn. For børn, der sover uroligt, er fastspænding i sele en potentiel farlig kombination, hvorfor det anbefales, at disse børn sover uden sele på en egnet soveplads indenfor. Det er dagplejeren/pædagogen, der foretager en individuel vurdering af, om barnet er egnet til at sove fastspændt i sele eller ej. I denne vurdering tages højde for:

- Barnets fysiske størrelse og motoriske udvikling: barnets højde og vægt i forhold til barnevognen eller krybben, barnets behov for bevægelse under søvnen, og risikoen for at barnets størrelse/bevægelse kan vælte barnevognen/krybben eller vikle sig ind i selen
- Barnets bevidsthedsniveau: en vurdering fra personalet i forhold til om barnet oplever selen som en fiksering, således at sovesituationen kan opleves negativt af barnet.

Ved tvivlstilfælde eller uenighed med forældre kontaktes dagplejens tilsynsførende eller personalets leder.

Af sikkerhedsmæssige årsager anbefales det, at børn over 2 år ikke fastspændes i sele, men at barnet sover inde eller i dertil indrettede soverum med lave senge, så børnene kan ligge uden fastspænding. Det samme gælder børn under 2 år, som personalet har vurderet ikke skal sove i sele.

Tilsyn med sovende børn

Der SKAL føres hyppige tilsyn med sovende børn, og barnevogne/krybber placeres således, at det er muligt at se og høre børnene. Børn, der sover inde, skal placeres i nærhed af hvor dagplejer/personale opholder sig.

Babyalarm

Babyalarmer kan give falsk tryghed og kan ikke erstatte hyppige tilsyn. Babyalarmen kan kun benyttes som supplement til hyppige tilsyn.

Sovestillinger

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at børn der ikke kan vende sig selv, lægges til at sove på ryggen for at forebygge vuggedød. Aabenraa kommune følger sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Børn i sele skal altid lægges til at sove på ryggen.

Barnevogne/krybber

Dagplejen/institutionen stiller et antal barnevogne/krybber til rådighed. Ønsker forældrene at medbringe egen vogn aftales dette. Barnevogne, såvel private som kommunale, skal være i sikkerhedsmæssig korrekt stand og skal være godkendt af Dansk Varefakta. Alle vogne kontrolleres jævnligt.

Weekendsenge

Weekendsenge skal være godkendt af Dansk Varefakta. Dagplejer/personale sikrer, at sengen er i forsvarlig stand og at lukkemekanismen fungerer korrekt.

Sutter / suttekæder

Sutter tjekkes jævnligt for om de er møre. Suttekæder kan udgøre en sikkerhedsrisiko og må derfor ikke bruges.

Puder

Puder kan ifølge sundhedsstyrelsen udgøre en sikkerhedsrisiko for børn under 1 år og må derfor ikke bruges.

Voksiposer

Der er i de fleste voksiposer markeret på siden, hvor der kan klippes hul til at trække selen igennem.

Insektnet og regnslag

Brug af insektnet bør undgås, men kan anvendes, hvis det vurderes at det er nødvendigt for at holde insekter ude af barnevogn/krybbe i sæson for stikkende insekter som myg, bier, hvepse m.m. Insektnettet skal passe til barnevognens/krybbens størrelse, da det ellers kan udgøre en sikkerhedsrisiko for barnet.

Regnslag må, ifølge sundhedsstyrelsens anbefalinger, ikke benyttes til sovende børn, da det udgør en sikkerhedsrisiko.

Regnslag benyttes kun til gåture, hvor barnet er under konstant opsyn. Regnslaget skal være godkendt, passe til barnevognen, og det skal sikres, at der er ilt nok til barnet. Regnslaget skal efter transport tages af barnevognen og tørres, da det ellers kan medføre udvikling af skimmel-svamp.

Ble eller lignende foran vognens åbning begrænser luftventilationen og kan opvarme barnevognsrummet og bør undgås. Ble el.lign. kan kortvarigt anvendes for at beskytte barnet mod indtryk, når det er ved at falde i søvn. Når barnet sover, fjernes bleen straks.

Hygiejne-anbefalinger

Generelt

- Soverum udluftes før og efter, at børnene lægges til at sove
- Hvert barn har sin egen madras, sengetøj og sele
- Børn bør ikke være iført sko i barnevogn eller krybben
- Puder og dyner opbevares adskilt fra hinanden og under tørre ventilerede forhold
- Rent sengelinned og lignende opbevares i et tørt lukket skab eller skuffe.

Vask

- Sengetøj og sele vaskes hver anden uge og ved behov ved minimum 60 grader
- Puder og dyner vaskes ved minimum 60 grader - mindst to gange årligt og ved behov
- Madrassers overtræk skal kunne vaskes af med vand og sæbe og tåle sprit
- Madrassers overtræk vaskes mindst en gang om måneden ved minimum 60 grader og ved behov og når madrassen overgår til nyt barn
- Ved forurening med afføring, opkast, urin, blod, betændelse og lignende vaskes altid ved 90 grader
- Børnenes private tøj, der er forurenede lægges i en plastpose, som bindes til og afleveres til forældrene
- Personale anbefales at bruge handsker ved arbejde med vasketøj.

Rengøring og eftersyn af vogne

- Barnevogn og krybber efterses en gang om måneden med henblik på at opdage skimmelvækst, der viser sig som sorte, grønne eller brune pletter
- Skimmelvækst fjernes med en børste og vand og sæbe. Der tørres grundigt inden fornyet brug
- Kan skimmelvækst ikke fjernes, kasseres krybben
- Barnevogn og krybber vaskes en gang om måneden med sæbevand.

Skærpet hygiejne

Ved samtidig flere tilfælde af infektioner bør der indføres skærpet hygiejne, hvor forholdsreglerne vil afhænge af den sygdom, den er rettet imod, men kan eksempelvis bestå i hyppigere vask og supplerende med desinfektion. Vær særligt opmærksomme på de mange kontaktpunkter på barnevogne og krybber: håndtag, sider, seler mm.

Skærpet hygiejne gennemføres erfaringsmæssigt i mindst 2-3 uger, hvilket som regel er nok til at afbryde smittevejene og standse epidemien.

For rådgivning og vejledning ift. hygiejne kan Sundhedsplejen kontaktes.

Generel sikkerhed

I krybberum, soveområder indendørs/udendørs, legestuer og dagplejehjem anbefales det at have en saks i nærheden af barnets soveplads, placeret i voksenhøjde til at klippe en sele over med.

Der skal være opmærksomhed på, at børnene placeres således, at hvis der skulle opstå brand eller lignende, så er det muligt at få børnene hurtigt ud. I daginstitutioner vil der som minimum være krav om flugtveje og redningsåbninger, automatisk brandalarmering med mere iht. det gældende bygningsreglement, da daginstitutionens bygning blev taget i brug.

Links til yderligere information:

[Håndbog om hygiejne og miljø i dagtilbud - SST](#)

[Anvendelse af soveseler i dagtilbud - SST](#)

[Udeophold-i-kulden - SST](#)

[Varefakta/barnevogne-og-klapvogne-ogkombinationer/](#)

[Sunde børn - til forældre med børn i alderen 0-2 år SST](#)

[Børns sikkerhed - sikkerhedsstyrelsen](#)